

# ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ ΤΑΞΗΣ

## ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2014

### ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ

#### ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Διδαγμένο κείμενο

Πλάτωνος Πολιτεία 519D-520A

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἣν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὰν ἀναβάντες ἰκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τὸ ποῖον δὴ;

Τὸ αὐτοῦ, ἣν δ' ἐγώ, καταμένειν καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἐπειτ', ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χειρὸν ζῆν, δυνατὸν αὐτοῖς ὄν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἣν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἐν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλη τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι συναρμόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας ἣν ἂν ἕκαστοι τὸ κοινὸν δυνατοὶ ὦσιν ὠφελεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιοῦτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῆ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

Ἀληθῆ, ἔφη· ἐπελαθόμεν γάρ.

Σκέψαι τοίνυν, εἶπον, ὦ Γλαῦκων, ὅτι οὐδ' ἀδικήσομεν τοὺς παρ' ἡμῖν φιλοσόφους γιγνομένους, ἀλλὰ δίκαια πρὸς αὐτοὺς ἐροῦμεν, προσαναγκάζοντες τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι τε καὶ φυλάττειν.

## ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

**A1.** Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το απόσπασμα: «Τὸ αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγώ, ...αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.»

Μονάδες 10

**B1.** «Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγώ ... αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.» Αντλώντας στοιχεία από το απόσπασμα να αναφέρετε τον σκοπό του Νόμου, σύμφωνα με τον Πλάτωνα, και τα μέσα με τα οποία αυτός πραγματώνεται.

Μονάδες 15

**B2.** «Σκέψαι τοίνυν, ...ἐπιμελεῖσθαί τε καὶ φυλάττειν». Να σχολιάσετε το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει ο Σωκράτης στο συγκεκριμένο χωρίο σχετικά με τον εξαναγκασμό των φιλοσόφων να κυβερνήσουν και να αξιολογήσετε τη σωκρατική θέση.

Μονάδες 15

**B3.** Ποιες θεμελιώδεις αρετές «ενσαρκώνει» η ιδεώδης πολιτεία κατά τον Πλάτωνα;

Μονάδες 10

**B4. α)** Να βρείτε στο παραπάνω διδαγμένο κείμενο μία λέξη ετυμολογικά συγγενή για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: **ικέτης, βωμός, λήθαργος, δίεση, αδολεσχία.** (5 μονάδες)

**β)** Να γράψετε στη νέα ελληνική μία παράγωγη λέξη απλή ή σύνθετη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἔφαμεν, ἰδεῖν, συναρμόττων, ὤσιν, ὠφελεῖν.** (5 μονάδες)

Μονάδες 10

### Γ. Αδίδακτο κείμενο:

#### Λυσίου Κατὰ Ἀλκιβιάδου Α' 11-12

Θαυμάζω δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ἀξιοῖ, ἐὰν μὲν τις προσιόντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης τάξεως τεταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τούτου μὲν δειλίαν καταψηφίζεσθαι, ἐὰν δέ τις

ἐν τοῖς ὀπλίταις τεταγμένος ἐν τοῖς ἵππευσι ἀναφανῆ τούτῳ συγγνώμην ἔχειν. Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν ὑμᾶς οὐ μόνον τῶν ἐξαμαρτανόντων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ἀκοσμοῦντων σωφρονεστέρους ποιῆτε. Ἐάν μὲν τοίνυν τοὺς ἀγνώτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελτίων. οὐδεὶς γὰρ εἴσεται τὸν ὑφ' ὑμῶν καταψηφισθέντα. ἐὰν δὲ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἐξαμαρτόντων τιμωρῆσθε, πάντες πεύσονται, ὥστε τούτῳ παραδείγματι χρώμενοι βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται.

#### Λεξιλόγιο:

πρόσειμι (προσιόντων)= πλησιάζω

ἀκοσμέω-ῶ (τῶν ἀκοσμοῦντων)= κάνω ἀσεβεῖς πράξεις

ἀγνώσ, ἀγνώτος= ἀσημος

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τὴ μετάφραση τοῦ παραπάνω κειμένου.

**Μονάδες 20**

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τὸν τύπο ποῦ ζητεῖται γιὰ καθεμίᾳ ἀπό τις παρακάτω λέξεις:

α. τῆς τάξεως: δοτική ενικού

τοῖς ἵππευσι: κλητική ενικού

σωφρονεστέρους: υπόλοιποι βαθμοὶ στο ἴδιο γένος, ἀριθμὸ καὶ πτώση

βελτίων: τὸ ἐπίρρημα στο θετικό βαθμό

τούτῳ παραδείγματι: ονομαστική πληθυντικού

β. ἀξιοῖ: β' ενικό Προστακτικῆς Ενεστώτα

γένηται: ἀπαρέμφατο Αορίστου β'

ἔσται: γ' πληθυντικό Ευκτικῆς Μέλλοντα

πεύσονται: γ' ενικό Οριστικῆς Παρατατικού

χρώμενοι: γ' πληθυντικό Οριστικῆς Ενεστώτα

**Μονάδες 10**

Γ3.α. Να αναγνωριστούν από συντακτική άποψη οι ακόλουθες λέξεις: *προσιόντων, δικάζειν, βελτίων, ύφ' ύμῶν.*

Μονάδες 4

β. Ἐὰν μὲν τοίνυν τοὺς ἀγνῶτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελτίων: Να αναγνωριστεί ο υποθετικός λόγος.

Μονάδες 2

γ. τῶν ἐξαμαρτανόντων: Να αναλυθεί η μετοχή σε ισοδύναμη πρόταση.

Μονάδες 2

δ. ἵνα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ἀκοσμοῦντων σωφρονεστέρους ποιῆτε: Η τελική πρόταση να συμπτυχθεί σε τελική μετοχή.

Μονάδες 2

### Οδηγίες προς υποψηφίους

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ  
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ